

Nr 135.

Ankom till riksdagens kansli den 21 maj 1942 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förvärv av vattenrätt i Kynneälven i Bohuslän.

(4:e avd.)

I propositionen nr 199 har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 20 mars 1942, föreslagit riksdagen *dels* bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna det vid statsrådsprotokollet fogade avtalet om förvärv av vattenrätt i Kynneälven; *dels ock* medgiva, att de ersättningar, som enligt avtalet skola erläggas av vattenfallsstyrelsen, må bestridas på sätt av departementschefen angivits.

I skrivelse den 12 februari 1942 har *vattenfallsstyrelsen* underställt Kungl. Maj:ts prövning ett vid skrivelsen i avskrift fogat, mellan styrelsen under förbehåll av Kungl. Maj:ts godkännande och Bullarens kraftaktiebolag den 12 februari 1942 ingånget avtal om förvärv av viss vattenrätt i Kynneälven.

De till inköp nu ifrågasatta vattenfallen äro belägna i den 12 kilometer långa Kynneälven mellan Södra Kornsjön och Södra Bullaren i norra Bohuslän. Den sammanlagda fallhöjden uppgår till omkring 90 meter, varav kronan för närvarande äger 1.3 meter. Genom det nu träffade avtalet skulle kronan förvärva 83 procent av hela fallhöjden eller omkring 75 meter. Den kraftmängd, som kan utvinnas ur Kynnefallen, torde kunna beräknas till cirka 20 miljoner kWh. Regleringsmöjligheterna få — enligt vad av utredningen vidare framgår — anses goda. Sålunda kan kraften i övervägande grad eller till cirka 70 procent uttagas under vinterhalvåret. Obegränsad dygns- och veckoregleringsmöjlighet föreligger därjämte. Vid Kynnefallen kan vidare — liksom vid Sillre kraftstation i Norrland — om så befinnes önskvärt, ordnas pumpackumulering genom att under sön- och helgdagar samt verkdygnsnätter vatten pumpas från Södra Bullaren till Södra Kornsjön med motsvarande ökning av tappningen ur Södra Kornsjön under verkdygnens dagtid. Genom att Kynnefallen kunna utnyttjas som ett utpräglat toppkraftverk kan utbyggnad av fallen med måttliga kostnader ske för ett relativt stort effektbelopp eller, enligt vad vattenfallsstyrelsen meddelat, sannolikt omkring 10,000 kW. Till jämförelse har erinrats, att Sillrefallet är utbyggt för 9,000 kW.

Departementschefen har i likhet med vattenfallsstyrelsen ansett lämpligt, att de nu ifrågavarande fallen, oaktat att tidpunkten för deras utbyggande måhända är relativt avlägsen, nu förvärvas av staten, därest villkoren för förvärvet befinnas godtagbara. Inköpspriset, därest fallen utbyggdes omedel-

bart, kunde uppskattas till omkring 250,000 kronor. Detta pris, vari inräknats det kapitaliserade värdet av ersättningskraften jämte överföringsnätet, motsvarar 1.25 öre per uttagbar kWh. I likhet med vattenfallsstyrelsen har departementschefen funnit nämnda pris tillfredsställande. Då de i övrigt avtalade villkoren syntes godtagbara, syntes avtalet böra godkännas av statsmakterna.

Av utredningen framgår, att en utbyggnad av ifrågavarande till inköp nu föreslagna fall i Kynneälven kan väntas ingå som ett lämpligt led i utvecklingen av det redan befintliga statliga mellansvenska kraftverkssystemet. Utskottet.

Med tillstyrkande av propositionen hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna det vid statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 20 mars 1942 fogade avtalet om förvärv av vattenrätt i Kynneälven;

b) medgiva, att de ersättningar, som enligt avtalet skola erläggas av vattenfallsstyrelsen, må bestridas på sätt av departementschefen i statsrådsprotokollet angivits.

Stockholm den 21 maj 1942.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 133.
